

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

רפואה נפש צחנס. ונפש דקתני פירושו לזון כדלשכתן אס יש את נפשכס (בראשית ט). כלומר שמרפאהו בלזון לבו ולא בשכר. ומתוקמא מתני' בשנכסי חולה אסורין על הרופא: אלא רפואה נפש גופו. ומתוקמא בשנכסי רופא אסורים על החולה ומשום הכי לא ירפא

בהמתו וכשיש שם רופא אחר דאי לא שרי לרפואתה ^ו דהא תני' מחזיר לו אבידתו ואין לך השצה גדולה מזו אלא ודאי כשיש רופא אחר עסקינן ואפילו הכי מרפאהו רפואת נפש דהיינו גופו לפי שלא מן הכל אדם זוכה להתרפאות והכי איתא צירושלמי: **אצל אומר לו סם פלוני יפה לה סם פלוני רע לה.** דכיון דליהו לא יהיב הוהא סם עליה שרי דהנאה ממילא איתא. ומינה דברפואת גופו אפילו לשום הסם צדיו שרי. ומינה דוקא שהא משל מודר אצל משל מדיר לא דלפילו היכא דאין לו למודר ממנה שיתרפא דמלוה קא עבדי אפי' הכי כיון דיהיב ליה מדליה מיד ליד אסור כי היהיא דמודר הנאה מחזירו ^ו דעבי שניית על גבי הסלע אצל לא שיתן מידו לידו ממט וכמו שכתבתי למעלה (דף טז ע"ב). ומינה היכא דחולה אסר על עצמו נכסיו של רופא אפשר דלפילו הסם של רופא שרי ^ד מן חיזיה לא אדריה: **מתני' ורוחץ עמו באמצעי גדולה.** שכיון שהיא גדולה אין המים עולין על זה בשביל חזירו אצל לא באמצעי קטנה שמתוך שהיא קטנה כשרוחץ עמו מעלה המים עליו ומנהגו: **רבי יהודה אומר צימוס החמה.** מילתא דתנא קמא מפרש ואזיל. דכי קאמר וישן עמו במטה דוקא צימוס החמה שאינו נהנה מצימומו אצל לא צימוס הגשמים מפני שהוא מתממנו ומנהגו כדכתיב (קהלת ד) אס ישכבו שנים וחס להם: **ומיסב עמו על המטה.** אפי' צימוס הגשמים דכי האי גוונא ליכא חימוס: **ואוכל עמו על השולחן.** ולא גזרינן דילמא אכיל ממנתייהו דחזרייה: **אצל לא מן הסמחוי.** אס נותניס לשיניהם קערה ביחד שאס האחד אוכל מעט והשני הרבה נמלא מהנהו משל חזירו: **אצל אוכל עמו מן הסמחוי החוזר.** שחוזר לבעל הצעל הצעל הצעל **הסמחוי החוזר.** אצל לא מן הסמחוי החוזר **א"ר יוסי בר חנינא מן התמחוי החוזר לבעה"ב: מתני' ילא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים ולא יעשה עמו באומן דברי רבי מאיר וחכ"א עושה והוא ברחוק ממנו: גמ' בקרוב לא פליגי דאסיר ^ה כי פליגי ברחוק ר"מ סבר גזרינן רחוק משום קרוב דקא מרפי לה לארעא קמיה ורבנן סברי לא גזרי: מתני'**

כי חזרה לדיקלא. כמו האטד שמקיף הדקל ומגין לפירות שאין יכולים למשמש בו כך מנגינה על גופו של אדם: **סורייקין.** תירייק"א עלע"ז: **חושלא דשערי.** שעורים יבנים קלופים: **דריש נפה.** שמדובקין צנפה וצנברה כשמרקדין בהן: **צורדס.** צסמ"ך שילשול גדול שיואל כל שעה כמעין הנובע שאין לו שוליים ויאלו ממנו כל המים. ואית דאמרי צורדס צמ"ס כמו צור שנובע דס. ואית דאמרי מכה שקורין צ"ן מלנ"ט שיואל מני הימנו דס: **מפני שהא כמעין הנובע.** שקופץ מזה לזה ויש בו סכנה להזכירו: **יפכי קטנין.** מתני' ומרפאו רפואת נפש: **צחנס.** כלומר שאין לו הנאה אלא שמחויק לו טובה נפשיו: **רפואה נפש גופו.** שאס חלה המדיר מותר למודר לרפאותו כדלמרינן לעיל ^ה דלא דאריה מן חיזיה: **רפואה ממון צחנסו.** שאס חלטה צחנסו אסור לרפאותה משום דקמניה ליה: **אצל אומר לו כו'. דלמירה ולא כלום היא:** **מתני' ורוחץ עמו.** המודר עס המדיר: **אצל לא בקטנה.** משום דקא מפשי מיא מיניה ומפיש נמי הצלא: **אצל לא מן הסמחוי.** ביחד מפני שמרצה צעל הצעל: **אצל אוכל הוא מן הסמחוי החוזר.** לבעל הצעל כדמפרש בגמרא שדרכן לאכול מעט ומחזירו לבעל הצעל שיש להן מאכלין הרבה וכיון דאין אוכל אלא מעט ומחזירו המותר לא מיתנהי מיניה כלום אפי' אס אוכל חזירו פחות הימנו לא מיתנהי דהא אינו אוכל אלא מעט והמותר מחזיר. ע"א לא יאכל עמו מן הסמחוי דלדך בני הסעודה לאחר שאכלו כפי שזבען מלנייעין המותר ונושאים עמם לצתיהן דהתם לא יאכל עמו דשמא אחד מהן אוכל פחות מחזירו ולכשיביאו מותרן לצתיהן חולקין צשוה ומנלא זה משתכר צמה שאכל חזירו פחות ממנו אצל אס דרך בני הסעודה לאחר שאכלו מחזירין מותרן לבעל הצעל ושזב אין מוספין צקערות מותר לאכול עמו: **מתני' לא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים.** כלי גדול שנותן בו צעל הצעל ירקות שאוכלין בו הפועלים יחד ומשום טעם דתמחוי: **ולא יעשה עמו צאומן.** שלא יעמוד עמו צמענה אחת מפרש בגמ':

גליון הש"ס

בה"ט ד"ה אלא רפואת בו' דהא תנן וכו'. מתייהי הא שם אין העטעס דמשום מזהר רשאי ליהנות אלא משום דתמן לו את עלו ומעט רק לאחרים ליטלו והוי מצמיח ארי ולא מקרי מהנהו ויה שפין צבדידה דכשצטו אינו משביח להצדידה עמיה אלא דמועג אחריס ליטלו אצל הכא דכשצטו חולה והוא מרפא אותה ומשביח נכסיו ועדיף ממפסעס צחנסו ואסור וי"ע: בה"ט ד"ה אבל אושר לו וכו'. דמן חיותיה וכו'. כדלעיל דף טז ע"א:

לעיו רש"י

תירייק"א. תרייקא (תורפה נגד ארס חזשית). ברין מל"ט. דלקת שקדים מוגלתיה.

מוכף רש"י

דרפואת נפש בהנם. כלומר מעצמו ומנפשו הוא עושה, כמו בראשית (ג) אס יש את נפשכס (ע"ז טז). באמצעי. כלי שרוחץ בו כל הגוף (תניגה טו): או כגון צריכה עשויה בקרקע שהמים נכנסים שם ולאפיס (שבת טו). אבל לא מן התמחוי. שמא יתן סם צעל הצעל חמיה יפה לכבוד שמעון וישאלוה שניהם ומנלא שניהם לראובן כשמעון (דמ"ה בשם). החוזר לבעה"ב. שאחר שאכלו האורחין מציאין המותרות שעשו לבעל הצעל ואס בלא המדיר והמודר אחר שגלוק המותרות מפני האורחין מותר שאכלו שניהם בקערה אחת מאותן מותרות, דלאותו מותר לא עבדי שז רביי (שם).

לבעל הצעל וצכי האי גוונא לא מיתנהי חד מחזריה: לא יאכל עמו מן האבוס של פועלים. קערה גדולה שנותנין לפני הפועלים שמתוך שהם עמלים אוכלין הרבה ואובסין אותן כצחנסו ומש"ה נקרא אבוס. ואס אחד מהם אוכל מעט נמלא מהנהו את חזירו. ולפי שאין הפועלין מחזירין מן האבוס שלהם לבעל הצעל הצעל הצעל **צאומן.** שורת הכרס. ומש"ה לא יעשה עמו כששהוא חופר לפניו את הקרקע מהנהו דקא מרפי לה לארעא ואפילו חוק ממנו אסר ר"מ דגזר רחוק משום קרוב כדאיתא בגמרא: והכ"א עושה הוא רחוק ממנו. דלא גזרי רחוק אטו קרוב: **גמ' תיאל לא ירחץ עמו באמצעי ולא ישן עמו במטה בין גדולה בין קטנה.** אתרתייהו קאי דגזר רבי מאיר צמאיר צמאיר **אצל לא מן הסמחוי.** אס נותניס לשיניהם קערה ביחד שאס האחד אוכל מעט והשני הרבה נמלא מהנהו משל חזירו: **אצל אוכל עמו מן הסמחוי החוזר.** שחוזר לבעל הצעל הצעל הצעל **הסמחוי החוזר.** אצל לא מן הסמחוי החוזר **א"ר יוסי בר חנינא מן התמחוי החוזר לבעה"ב: מתני' ילא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים ולא יעשה עמו באומן דברי רבי מאיר וחכ"א עושה והוא ברחוק ממנו: גמ' בקרוב לא פליגי דאסיר ^ה כי פליגי ברחוק ר"מ סבר גזרינן רחוק משום קרוב דקא מרפי לה לארעא קמיה ורבנן סברי לא גזרי: מתני'**

לבעל הצעל וצכי האי גוונא לא מיתנהי חד מחזריה: לא יאכל עמו מן האבוס של פועלים. קערה גדולה שנותנין לפני הפועלים שמתוך שהם עמלים אוכלין הרבה ואובסין אותן כצחנסו ומש"ה נקרא אבוס. ואס אחד מהם אוכל מעט נמלא מהנהו את חזירו. ולפי שאין הפועלין מחזירין מן האבוס שלהם לבעל הצעל הצעל הצעל **צאומן.** שורת הכרס. ומש"ה לא יעשה עמו כששהוא חופר לפניו את הקרקע מהנהו דקא מרפי לה לארעא ואפילו חוק ממנו אסר ר"מ דגזר רחוק משום קרוב כדאיתא בגמרא: והכ"א עושה הוא רחוק ממנו. דלא גזרי רחוק אטו קרוב: **גמ' תיאל לא ירחץ עמו באמצעי ולא ישן עמו במטה בין גדולה בין קטנה.** אתרתייהו קאי דגזר רבי מאיר צמאיר צמאיר **אצל לא מן הסמחוי.** אס נותניס לשיניהם קערה ביחד שאס האחד אוכל מעט והשני הרבה נמלא מהנהו משל חזירו: **אצל אוכל עמו מן הסמחוי החוזר.** שחוזר לבעל הצעל הצעל הצעל **הסמחוי החוזר.** אצל לא מן הסמחוי החוזר **א"ר יוסי בר חנינא מן התמחוי החוזר לבעה"ב: מתני' ילא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים ולא יעשה עמו באומן דברי רבי מאיר וחכ"א עושה והוא ברחוק ממנו: גמ' בקרוב לא פליגי דאסיר ^ה כי פליגי ברחוק ר"מ סבר גזרינן רחוק משום קרוב דקא מרפי לה לארעא קמיה ורבנן סברי לא גזרי: מתני'**

לבעל הצעל וצכי האי גוונא לא מיתנהי חד מחזריה: לא יאכל עמו מן האבוס של פועלים. קערה גדולה שנותנין לפני הפועלים שמתוך שהם עמלים אוכלין הרבה ואובסין אותן כצחנסו ומש"ה נקרא אבוס. ואס אחד מהם אוכל מעט נמלא מהנהו את חזירו. ולפי שאין הפועלין מחזירין מן האבוס שלהם לבעל הצעל הצעל הצעל **צאומן.** שורת הכרס. ומש"ה לא יעשה עמו כששהוא חופר לפניו את הקרקע מהנהו דקא מרפי לה לארעא ואפילו חוק ממנו אסר ר"מ דגזר רחוק משום קרוב כדאיתא בגמרא: והכ"א עושה הוא רחוק ממנו. דלא גזרי רחוק אטו קרוב: **גמ' תיאל לא ירחץ עמו באמצעי ולא ישן עמו במטה בין גדולה בין קטנה.** אתרתייהו קאי דגזר רבי מאיר צמאיר צמאיר **אצל לא מן הסמחוי.** אס נותניס לשיניהם קערה ביחד שאס האחד אוכל מעט והשני הרבה נמלא מהנהו משל חזירו: **אצל אוכל עמו מן הסמחוי החוזר.** שחוזר לבעל הצעל הצעל הצעל **הסמחוי החוזר.** אצל לא מן הסמחוי החוזר **א"ר יוסי בר חנינא מן התמחוי החוזר לבעה"ב: מתני' ילא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים ולא יעשה עמו באומן דברי רבי מאיר וחכ"א עושה והוא ברחוק ממנו: גמ' בקרוב לא פליגי דאסיר ^ה כי פליגי ברחוק ר"מ סבר גזרינן רחוק משום קרוב דקא מרפי לה לארעא קמיה ורבנן סברי לא גזרי: מתני'**